

TENGNÄS LÄROMEDEL

Bivägen 7, 311 72 Falkenberg

Kundtjänst: tfn 019-20 69 40, info@logistikteamet.se

Redaktion: tfn 0346-502 06, goran.tengnas@telia.com

www.tengnas.se

Illustrationer Per-Anders Nilsson, Göran Tengnäs,
Stefan Gustafsson, Mona Balldin

Omslag Göran Tengnäs, Stefan, Gustafsson

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av upphovsrättslagen.

Kopiering är förbjuden utöver lärares **mycket** begränsade rätt till kopiering för undervisningsbruk.

Den som bryter mot lagen om upphovsrätt kan åtalas av allmän åklagare och dömas till böter eller fängelse i upp till två år samt bli skyldig att erlägga ersättning till upphovsman/rättsinnehavare.

© 2017 Göran Tengnäs och Tengnäs Läromedel

Första upplagans första tryckning

ISBN 978-91-88115-14-0

Art nr 481

Printed by Dardedze Holografija Latvia 2017

INNEHÅLL

1. JORDKLOTET 4

Jorden är rund 4

Jordgloben 4

Nordpolen och Sydpolen 4

Två halvklot 5

Kontinenter och oceaner 5

Gradnät 6

Längdgrad = longitud 6

Breddgrad = latitud 6

Vändkretsar 7

Polcirklar 7

2. NORDEN 8

Vilka länder tillhör Norden? 8

Vad menas med Skandinavien? 8

Stora skillnader i klimat och natur 9

De nordiska länderna har många likheter 10

Gemensam historia 10

De nordiska länderna samarbetar 10

Karta över Norden 11

3. MÄNNISKORNA KOMMER TILL NORDEN 12

Istiden 12

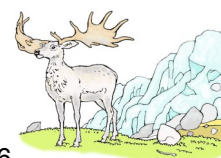
Isen låg tjock över norra Europa 13

Hela Norden var täckt av is 14

Landhöjningen 15

De första människorna var renjägare 16

Människorna blir jordbrukare 17

4. NORDENS KLIMAT 18

Golfströmmen 18

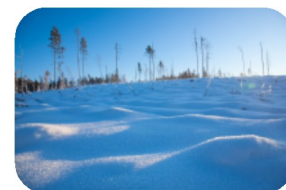
Norge 19

Island 19

Finland och Sverige 20

Danmark 20

Polaklimat 21

5. NORDENS NATUR 22

Topografisk karta över Norden 23

6. VAD ARBETAR MAN MED? 24

Verkstadsindustrin 24

Skogsindustrin 24

Fiskeindustrin 25

Fyndigheter i berggrund och under havsbotten 26

Service och tjänster 27

Offentliga sektorn 27

7. VAR BOR MAN? 28

De flesta bor i de sydligaste delarna 29

8. DE NORDISKA SPRÅKEN 30

Liten nordisk språklektion 31

9. NORDISKT SAMARBETE 32

De nordiska länderna var ett rike 33

De nordiska länderna har varit ett rike 36

Nordiska rådet 34

Föreningen Norden 35

Skillnader mellan länderna 35

10. SAMERNA 36

Samiska är flera olika språk 36

Samiska är ett minoritetsspråk 37

Samernas historia 39

Samernas liv idag 40

Samerna hade en egen religion 40

Jokkmokks marknad 41

Sametinget 41

Samiska nationaldagen 41

Samernas flagga och nationalsång 41

11. NORDENS LÄNDER 42

Sverige 42

Danmark 48

Färöarna 54

Grönland 56

Norge 58

Finland 64

Åland 70

Island 72

12. HÅLLBAR FRAMTID I NORDEN 78

Vad är energi? 78

Olika slags energikällor 78

Icke förnybara energikällor 79

Förnybara energikällor 79

Hållbara energikällor i Norden 80

Bergvärme 80

Vindkraft 81

Vattenkraft 81

Solenergi 81

13. MIGRATION 82

Invandrare och flyktingar 82

Flykt från krig och förföljelser 82

Farligen flyktvägar 83

Flyktingar i Sverige 83

14. REGISTER 84

15. TABELLER 87

